

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.II.5/2020/43. szám

A Győri Ítéltábla a Győrött, 2020. július 23. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben Győri Törvényszék 2019. november 19. napján kihirdetett B.48/2017/199. számú ítéletét *helybenhagyja*.

A szabadságvesztésbe beszámítja Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. és IV. rendű vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárás során 83.408 (nyolcvanháromezer-négyszáznyolc) Ft bűnügyi költség merült fel, melyből

I. rendű vádlott 26.051 (huszonhatezer-ötvenegy) Ft-ot,

II. rendű vádlott 21.600 (huszonegyezer-hatszáz) Ft-ot,

IV. rendű vádlott 35.757 (harmincötezer-hétszázötvenhét) Ft-ot

köteles megfizetni.

Indokolás

[1] A Győri Törvényszék a 2018. március 6. napjától 2019. november 19. napjáig megtartott nyilvános tárgyalássorozat alapján meghozott és utóbbi napon kihirdetett B.48/2017/199. számú ítéletével **I. rendű vádlott** bűnösségét megállapította társtettesként, több ember sérelmére, nyereségvágyból, bűncselekmény elhárítására fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérletében (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), f) és k) pont), 2 rb. társtettesként, aljas indokból, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett személyi szabadság megsértésének bűntettében (Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és d) pont). Ezért – halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt – életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg és kimondta, hogy a vádlott az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésből legkorábban 30 év után bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés időtartamába az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. 159.069 Ft-ra vagyoneklobzást rendelt el. A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság számlájára befizetett 34.965 Ft lefoglalását megszüntette, egyúttal a vagyoneklobzás, valamint a bűnügyi költség biztosítására visszatartotta.

II. rendű vádlott bűnösségét megállapította társtettesként, több ember sérelmére, nyereségvágyból, a bűncselekmény elhárítására fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérletében (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), f) és k) pont), valamint 2 rb. társtettesként, aljas indokból, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett személyi szabadság megsértésének bűntettében (Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és d) pont). Ezért – halmazati büntetésül – életfogytig

tartó szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg azzal, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja 25 év. A büntetés időtartamába az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. 159.069 Ft összeg erejéig vagyonekborzást rendelt el. A Komárom-Esztergom Megyei Rendőrfőkapitányság számlájára befizetett 248.000 Ft lefoglalását megszüntette, egyúttal a vagyonekborzás, valamint a bűnügyi költség biztosítására visszatartotta.

IV. rendű vádlott bűnösségét megállapította társtettesként, több ember sérelmére, nyereségvágyból, a bűncselekmény elhárítására fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés büntetnének kísérletében (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), f) és k) pont), valamint 2 rb. társtettesként, aljas indokból, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett személyi szabadság megsértésének büntetnében (Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és d) pont). Ezért – halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt – életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata fegyház és IV. r. vádlott az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztés időtartamába az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította, 159.069 Ft erejéig vagyonekborzást rendelt el. Sértett2 polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, egyúttal rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelék további sorsáról, illetőleg az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész, Terhelt1 I. r. és II. rendű vádlott terhére súlyosítás végett, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása érdekében jelentett be fellebbezést, míg Terhelt1 I., Terhelt2 II. r. és Terhelt4 IV. vádlott és védőik részben felmentés, részben eltérő minősítés és a büntetések enyhítése céljából élt jogorvoslattal.

[3] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.20/2017/18-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést helyes indokaira tekintettel fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélte. Rámutatott arra, hogy a törvényszék az eljárási szabályokat betartva folytatta le a bizonyítási eljárást és az ügy eldöntése szempontjából jelentős bizonyítékokat beszerezve, azok egyenként és összefüggéseiben történt értékelésével megalapozott tényállást állapított meg. Kifejtette, hogy a szakértői bizonyítás anyagával kapcsolatosan kétegy nem merült fel. Az elsőfokú bíróság vádlottak bűnösségére vont következtetése is okszerű, a bűncselekmények minősítése minden szempontból törvényes. Rámutatott arra, hogy a vádlottak terhére szinte kizárólag súlyosító körülmények róhatóak, amelyek mellett az elkövetés óta eltelt idő enyhítő nyomatéma elenyészően csekély. A büntetett előélet, a többszörös visszaesői minőség, a halmazat, a bűncselekmények többszörös minősülése, az életben maradt sértett maradandó fogyatékosága, a koruknál, állapotuknál fogva kiszolgáltatottabb, védtelenebb emberek erkölcsileg és jogilag is elvárható fokozottabb védelme megköveteli, hogy a vádlottakkal szemben a törvény teljes szigora kerüljön alkalmazásra, erre figyelemmel az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztatását kérte akként, hogy Terhelt1 I. r., II. rendű vádlottak esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét a másodfokú bíróság zárja ki.

[4] I. rendű vádlott védője az ítélet elleni fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a Győri Törvényszék tévesen minősítette I. r. vádlott cselekményét társtettesként, több ember sérelmére, nyereségvágyból, a bűncselekmény elhárítására fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés büntetnének. Álláspontja szerint a négy vádlott nem személy elleni erőszakos cselekmény elkövetésének szándékával indult Helység1-ről Helység2-re, és még a helyszínen, a ház udvarán sem volt szó erőszak alkalmazásáról. Véleménye szerint helyesen utalt rá a

törvényszék, hogy a házba való behatolást követően történt IV. r. vádlott esetében a szándékváltás, ezt követően kezdődött meg az ölési cselekmény véghezvitele, amelyhez csatlakozott II. r. vádlott is. Védenca a házba történt behatolást követően támadta meg Sértett2-et, aki azonban az ütéstől nem vált védekezésre képtelenné, olyannyira, hogy I. r. vádlott álarcába kapaszkodott, a közöttük kialakuló dulakodásnak pedig egy másik vádlott vetett véget, aki többször, ököllel, nagy erővel ütötte meg Sértett2-t. Utóbbiakból az következik, hogy a sértett sérüléseit nem I. r. vádlott okozta, vele szemben pusztán rablás büntetnének megállapítására nyílik lehetőség. Hivatkozott arra is, hogy védenca aktuális egészségi állapota miatt nem volt képes befejezni a helyszínen a sértett általa megkezdett megkötözését, erre figyelemmel adott magatartás nem tényállásszerű, ezen cselekménye tekintetében felmentésnek van helye. A személyi szabadság megsértésével összefüggésben tehát az elsőfokú perbeszédében foglaltakat fenntartotta. A másodfokú eljárás során védenca súlyosan megromlott egészségi állapotát kérte nyomatékos enyhítő körülményként figyelembe venni az általa becsatolt okiratok alapján.

[5] II. rendű vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a tényállás megállapítása során védenca vallomását kellett volna figyelembe vennie, amely szerint nem volt a sértettek házában, mindvégig kint várakozott, terhelt3 III. r. vádlott volt az, aki a társaival bement a házba. A védelmi okfejtés hivatkozott arra, hogy a genetikai szakértői vélemény nem azonosította II. r. vádlott genetikai mintáját a bűncselekményi helyszínen, továbbá a szagazonosítási eljárás sem vezetett eredményre. Mindezek alapján tehát tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor II. r. vádlott magatartása kapcsán ítéleti bizonyossággal rögzítette, hogy ő volt a harmadik személy, aki a sértettek házába behatolt, a bántalmazásukban részt vett és hozzájárult Sértett1 sértett halálához, valamint ahhoz, hogy a sértetteket személyi szabadságuktól megfosztották. Indítványozta, hogy a megállapított bűncselekmények helyett rablás büntetében állapítsa meg a bíróság védenca bűnösségét és a feltárt büntetéskiszabási tényezők mérlegelésével szabjon ki vele szemben büntetést.

[6] IV. rendű vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában arra mutatott rá, hogy elsődlegesen álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást maradéktalanul felderítette, azonban a minősítés vonatkozásában helytelen megállapításokat tett. Téves következtetést vont le a vádlott elkövetés időpontjában fennálló tudati állapotát illetően. Sértett1 sértett eszközzel való megtámadása hirtelen kialakult szándékkal történt, az akarat elhatározása és a kivitelezés között alig volt időköz. A védelmi álláspont szerint az elkövetés módja és eredménye alapján Sértett1 vonatkozásában az életveszélyt okozó testi sértés lenne megállapítható, figyelemmel azonban arra, hogy a sértett több nap elteltével a sérülésekbe belehalt és a halálos eredmény vonatkozásában az elkövetőket emberölési szándék hiányában gondatlanság terheli, a halált okozó testi sértés és a rablás halmazata megállapításának van helye, míg a Sértett2-val szemben elkövetett cselekmény a Btk. 164. § (6) bekezdés a), c) és d) pontja szerint aljas indokból vagy célból, a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett testi sértésnek minősül. A téves minősítés eredményeként megállapított bűncselekményekhez fűződő büntetési tétel többszörös visszaesői minőség folytán történő megemelés indokolatlanul hosszú végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabásához vezetett védenca tekintetében, amely ellentétes a büntetéskiszabás jelen ügyben érvényesítendő elveivel, különösen arra való tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, amelyre figyelemmel az ítélet nem felel meg a belső arányosság követelményrendszerének sem.

[7] Terhelt1 fellebbezésének indokolásaként több beadványt nyújtott be, amelyekben vitatta a szakértői vélemények megállapításait, rámutatva arra, hogy a szakértők olyan

álláspontot képviseltek, amely a bíróságnak és az ügyészségnek felelt meg. A nyomozás során azért tett beismerő és társaira nézve is terhelő vallomásokat, mert az eljárás során megfélemlítették, a kommandósok őt bántalmazták, a vallomásait szemüveg hiányában nem olvasta át, nem is volt tisztában azzal, hogy a nyomozati szakban vele mit íratnak alá. Valójában csupán egy alkalommal ütötte meg Sértett2-et, amely nem is volt nagy erejű ütés, arra képes sem lett volna az idegbecsípődése miatt. Sértett1 sértett halálához pedig semmi köze nincs. Részletesen foglalkozott az egészségi állapotával és rámutatott arra, hogy a bíróságnak rablás büntette és testi sértés büntette miatt kellett volna elmarasztalnia.

[8] II. rendű vádlott beadványaiban kifejtette, hogy álláspontja szerint csupán bűnsegédként elkövetett rablás büntette miatt vonható felelősségre, az emberölés büntetében ártatlan. Az édesapja azért tett rá a büntetőeljárás folyamatában több alkalommal is terhelő vallomást, mert megverték és folyamatosan sanyargatták, egyébiránt az eljárás alatt őt magát is bántalmazták. Az elsőfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványát, tanú²⁶ tanúként történő meghallgatását továbbra is kérte. Ezen indítványának a másodfokú bíróság sem adott helyt, a hivatkozott személy ugyanis olyan hallomástanúnak minősül, aki értesüléseit a terhelti elmondásokból szerezte, az általa szolgáltatható adatoknak így nincs önálló bizonyító erejük.

[9] Az ítéltábla a többirányú fellebbezési kérelmek tartalmára, a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakra, a védelmi fellebbezések írásbeli indokolásának lényegére, az eljárás során kikristályosodott védekezéseiket fenntartó terhelti nyilatkozatokra, valamint a fellebbviteli nyilvános ülésen elhangzottakra figyelemmel a jogorvoslati kérelmekkel támadott elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján felülbírált.

Ennek körében megállapította, hogy az elsőfokon eljáró bíróság a perrendi szabályokat megtartva, megfelelő körben és törvényesen folytatta le a bizonyítási eljárást, az ítéltábla nem észlelt olyan szabálysértést, amely akadályát képezte volna az ítélet másodfokú érdemi felülbírlatának.

Az elsőfokú bíróság által fogantatosított, valamint a nyomozati szakban a bizonyítékok felderítésével és biztosításával kapcsolatos eljárási cselekményekkel összefüggésben sem volt feltárható törvénysértés, így a másodfokú bíróságnak a rendelkezésre álló bizonyítási anyagból annak értékelése során nem kellett bizonyítékot kirekesztenie.

[10] Az ítélet felülbírlata során megállapítható volt, hogy a törvényszék a tárgyalás anyagává tett minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás megalapozott megállapításához elengedhetetlen volt.

A megfelelően széleskörű bizonyítási eljárás eredményeként feltárt bizonyítékokat maradéktalanul értékelési körébe vonta és ennek keretében foglalkozott minden olyan adattal és körülménnyel, amely az ügy helytálló ténybeli és jogi megítélésében az érdemi kérdések körütekintő tisztázásához szükségesnek mutatkozott. Számba vette és egymáshoz is kapcsolta mindazokat a bizonyítékokat, amelyek értékeléséből kiolvasható, hogy mire alapozta a megállapított ítéleti tényállást. Az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte a terheltek védekezésében foglaltakat, az egyes rájuk nézve terhelő tartalmú terhelti, illetőleg tanúvallomásokban részletezett körülményekre, illetőleg a szakértői véleményekben foglalt megállapításokra tett észrevételeiket és magyarázataikat. Részletesen elemezte a vádlottak nyomozás, illetőleg bírósági eljárás során tett eltérő, sok esetben összeegyeztethetetlen tartalmú vallomásait és hivatkozásait, továbbá nagy körültekintéssel tette vizsgálatának tárgyává I. rendű vádlott és az eljárás során elhatározott terhelt³ terhelt helyszíni kihallgatás során tett előadásait. Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra a körülményre, hogy I. r. vádlott az önmagát, illetve II. és IV. r. vádlottakat is egyértelműen terhelő, a rendelkezésre álló, egyéb, hiteltérdemlő adatokkal is megfelelően

alátámasztott vallomásainak utólagos módosítására elfogadható magyarázattal nem tudott szolgálni. E körben az elsőfokú bíróság részletesen foglalkozott azzal is, hogy I. r. terhelt az ítéleti tényállás alapjául szolgáló tényfeltáró beismerő vallomásait, amelyek összhangban voltak terhelt3 terhelt előadásaival, valamint az egyéb bizonyítékokkal a védője jelenlétében tette meg, így a szükséges alátámasztó adatok hiányában semmilyen szempontból nem foghat helyt, hogy az adott okiratok, az általa aláírt jegyzőkönyvek nem az ő aktuális vallomásait tartalmazzák, illetve azokat kényszer hatására tette meg.

terhelt3 terhelt a 2015. december 21. napján történt nyomozati kihallgatását követő, 2015. december 22. napján 00 óra 30 perckor I. rendű terhelttel lefolytatott szembesítése utáni gyanúsított ki hallgatásától kezdve mindvégig konzekvensen, a hiteltérde mlő egyéb bizonyítékoknak is megfelelően adta elő a történeteket. Ez minden lényeges körülmény tekintetében megegyezett I. rendű terheltnek a nyomozati szembesítésen előterjesztett tényfeltáró beismerő vallomásaival. Ezen túlmenően I. r. vádlottnak a helyszíni kihallgatásakor tett vallomása ugyancsak egyeztethető volt a helyszíni szemle adataival, az általa megjelölt útvonal pedig a Zrt1. és a Zrt2. által szolgáltatott adatokkal egyezett meg, továbbá a mobiltelefonok adatainak az elemzésével is. Az utóbb felsorolt forrásokból származó tények, információk és adatok mindenben egyeztek terhelt3 terhelt fentebb hivatkozott vallomásában foglaltakkal is.

[11] Az elsőfokon eljáró bíróság a fentiekben túlmenően széleskörű tanúbizonyítást is lefolytatott, és ezzel összefüggésben megfelelő értékelésben részesítette a büntető eljárás során kihallgatott tanúk nyilatkozatainak tartalmát. A tanúk egy része a sértettek életkörülményeiről tudott nyilatkozni, azonban a bíróság figyelembe vette a tényállás megállapításánál a helyszínre érkező rendőrök, mentősök, továbbá Sértett2 vallomásait, valamint Tanú3 érdemi nyilatkozatát is, akitől az életben maradt sértett segítséget kért, és ennek eleget téve a tanú értesítette is a hatóságokat a történetekről.

Ugyancsak megkerülhetetlen részét képezték a bizonyítási eljárásnak a szakértői vélemények. Sértett1 sértett esetében az igazságügyi orvosszakértői és boncjegyzőkönyv, Sértett2 vonatkozásában pedig az igazságügyi orvosszakértői vélemény volt meghatározó jelentőségű, amelyek a sérülések volumenét, jellegét, elhelyezkedését és egyéb fontos jellemzőit is megfelelően tartalmazzák.

A tényállás megállapításakor az elsőfokú bíróság értékelte a genetikai szakértői véleményt, amely alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy I. rendű vádlott a feszítővason lévő szigetelőszalagot, míg IV. rendű terhelt a feszítővas középső részét fogta meg, illetőleg tartotta a kezében. A Sértett2-ől származó körömmintákból pedig I. rendű terhelt genetikai profilját lehetett azonosítani, akárcsak a szakértők által megvizsgált harisnyából.

A nyomozóhatóság az eljárása során szagazonosítást is végzett, amely alapján rögzítést nyert, hogy a konyhaasztalról biztosított feszítővasról vett szagminta I. rendű vádlottól származik, míg a parkettáról IV. rendű vádlott szagmintájának azonosítása történt meg. A bíróság megfelelően értékelte I. és IV. r. vádlottak tekintetében a pszichiáter és pszichológus szakértői vélemények megállapításait is, amelyek egyik vádlott tekintetében sem tártak fel beszámítási képességet korlátozó tényezőt.

[12] Ítéletében tehát az elsőfokon eljáró bíróság felsorakoztatta az ügy érdemi eldöntésére kihatással bíró, az ítéleti tényállás megalapozott megállapításának alapjául szolgálható releváns bizonyítékokat. Mindezeket megfelelő módon részletezte, megkísérelte – részben eredményre vezető módon – a fennálló ellentmondásokat feloldani, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen, kellő logikai megalapozottság mellett, egymásra is tekintettel értékelte, az ezzel kapcsolatos gondolatmenetével érdemében az ítéltábla is egyetértett.

Az iratok tartalmának megfelelően rögzített és számbavett, majd kellőképpen elemzett adatokon nyugvó törvényes mérlegelés, bizonyítékértékelés alapján jutott el az elsőfokú bíróság a hiteltérdemlő bizonyítékoknak megfelelő következtetései levonásához a vádlottak terhére rótt bűncselekmények megvalósítási körülményeit illetően, továbbá a kihallgatott tanúk szavahihetőségével, illetőleg különösen a szakértői megállapítások hiteltérdemlőségével összefüggésben.

Összességében megállapítható, hogy a törvényszék kellő alaposággal elemezte a rendelkezésre álló adatokat, tényeket és körülményeket, a bizonyítékok szakszerű értékelésével sem maradt adós, érdemben sem kifogásolható módon megindokolta, hogy az irányadó tényállást mely, egymást erősítő bizonyítékokra alapította az utólagosan megváltoztatott egyes terhelti védekezésekkel szemben, így a rendelkezésre álló bizonyítási anyag körütekintő és alappal nem támadható elemzésével az indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett. A szükséges részletességgel számot adott az előterjesztett védelmi bizonyítási indítványok elutasításának okairól, az ezzel kapcsolatos érvelésével a másodfokon eljáró bíróság is egyetértett. A fentebb részletezettek szerint további bizonyítási eljárás lefolytatását nem tartotta indokoltnak, az elsőfokú bíróság ugyanis helytállóan utasította el I. r. vádlott újabb orvosszakértő kirendelésére irányuló indítványát, valamint II. r. vádlott tanúkihallgatásra vonatkozó előterjesztését.

A terheltek és védőiknek a másodfokú büntetőeljárás során előadott és érdemében a korábbi védekezést megismétlő, azt kiegészítő érvelése a törvényszék által helyesen számba vett, majd logikailag is megfelelően alátámasztottan helyesen értékelt releváns bizonyítékok felülmérlegelését célozta, amelyre azonban a Be. 593. § (2) bekezdésében megfogalmazott tilalom folytán a másodfokú eljárásban a megalapozottan megállapított tényállás mellett nem kerülhetett sor, illetőleg arra nem volt alapos indok.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mentes a Be. 592. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban, illetőleg a (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt hibáktól, hiányosságoktól, így az képezte a másodfokú bírósági eljárás alapját, annak felülmérlegelésére nem volt törvényes lehetőség.

[13] A megalapozott tényállásból az elsőfokon eljáró bíróság helytállóan vont következtetést a fellebbezéssel érintett terheltek bűnösségének megállapíthatóságára az ítéleti tényállással érintett valamennyi bűncselekmény esetében, ezen túlmenően a másodfokú bíróság helyénvalónak találta a bűncselekmények jogi minősítését, megnevezését és az ahhoz fűzött jogi indokolást is. A többször módosított terhelti védekezési irányoknak megfelelő jogi minősítés nem foghat helyt, helytállóan mutatott rá ugyanis az elsőfokú bíróság arra, hogy a vádlottak eredeti szándéka ténylegesen besurranásos módszerrel végrehajtott pénz, illetőleg értékszerzés, illetve dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás volt, azonban amikor az általuk is tudottan lakott ingatlanba behatoltak, és IV. r. vádlott a megszerzett feszítővassal, a II. r. vádlott pedig eszköz nélkül, ököllel ütötte, illetve rúgta, majd a földön fekvő sértettet tovább ütlegette, illetőleg a másik sértett kifejezetten súlyos bántalmazásában is közösen, több terhelt egymással szándékegységben vett részt, a fizikai kényszer alkalmazásának általuk végigvitt, illetőleg észlelt körülményei alapján tudatuk egyértelműen átfogta a sértettek halála bekövetkezésének reális és közvetlen lehetőségét. A fenti gondolati belátás, illetőleg tudati folyamat lezajlása I. r. vádlott esetében is jellemző és adott, aki ugyan nem vett részt kifejezetten Sértett1 bántalmazásában, a Sértett2-el való dulakodásban azonban igen, a terheltek mindvégig együttműködtek, az életben maradt sértettet II. és IV. r. vádlott is bántalmazta, valamennyien közreműködtek az értékek felkutatásában, biztosításában és eltulajdonításában, továbbá utolsó lépésként a sértettek megköltözésében is. A terhelti magatartássorozat előzményeivel, motivációjával összefüggésben megállapítható, hogy az elkövetők konkrét tudomással bírtak arról, hogy kifejezetten idős, elnehezültebb életvitelt

folytató sértettek élnek a kiszemelt ingatlanban, ahol a bűntársuk által megjelölt helyen nagyobb összegű készpénzt tarthatnak; éjjel érkezve a házhoz az előre eltervezett, a betörés szempontjából legideálisabb időpontban befeszítették a nyílászárót, majd a behatolásukat észlelő Sértett1 sértettet II. és IV. r. vádlott belökte a házba és ütlegetni kezdte, ezután pedig sor került a többirányú személy elleni erőszakra. A sértettek ellen irányuló ölési magatartás adott esetben olyan cselekménysor részét képezte, amelynek alkalmával a terhelttársak végig egymás közvetlen fizikai közelségében tartózkodtak, egymásra figyelve, egymás valamennyi tevékenységét észelve mindvégig együtt cselekedtek és működtek közre a cselekménysorozat végrehajtásában. Mindezt többek között az is bizonyítja, hogy amikor Sértett2 védekezése során és azzal összefüggésben I. r. vádlott sapkája a fejéről elcsúszott, terhelttársai azonnal a segítségére siettek, ezen túlmenően pedig a teljes cselekménysor folyamatában egyetlen vádlott sem fejezte ki a többiek számára észlelhető módon az egyes rész-cselekményekkel való esetleges egyet nem értését, vagy akárcsak ellenérzéseit sem.

Az emberi élet kioltásához vezető cselekménysorozatban való közreműködésük konkrét módja alapján határozottan akként kellett állást foglalni, hogy a terheltek eredeti lopási szándékát felváltó, az élet kioltása érdekében megvalósított tettesi cselekményei nem tekinthetők elszigeteltnek, hanem egyértelműen szándékegységben végrehajtottak minősülnek.

Nyilvánvalóan körültekintő vizsgálatot igényel az emberölés büntettének ún. nyitott törvényi tényállása esetén is az elkövetők szándékának, illetve azok megváltozásának, mindezek jellegének meghatározása. Az állandóan követett jogelméleti, illetőleg ehhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlati álláspont értelmében a szándékváltás rögtönossége nem zárja ki a tettesi, illetőleg a részesi szándékegység megállapíthatóságát, az ugyanis önmagában nem feltételezi a tényállásszerű magatartás külvilágban megnyilvánuló kifejtését, hiszen nem kizárólag fizikai jellegű, hanem jórészt pszichikai kapcsolat az elkövetők között. I. és II. r. vádlott terhelttársának, IV. r. vádlottnak a bűncselekmény helyszínén a behatolást követően megvalósuló szándékváltása, és ennek eredményeképpen a sértettek ellen irányuló ölési magatartássorozat kifejtése egy olyan cselekményösszesség meghatározó jellegű elindító részét képezte, amelynek során az elkövetők szoros közelségben, egymás cselekményeit észelve tanúsították magatartásukat, mindvégig együttesen, egymásra figyelemmel, a történetekre haladéktalanul reagálva cselekedtek. I. és II. r. vádlottak tettesi magatartásának szándék oldali limitálása nem történt meg, az erre történt hivatkozás alaptalan.

Az I. r. terhelt közvetlen jelenlétében is lezajlott ölési, illetve élet kioltására alkalmas cselekmények, valamint a terhelt által ezt követően végzett kutatás és értékszerzés következtében nincs ténszerű és jogi alapja annak, hogy pusztán vagyoni elleni bűncselekmény legyen a terhére róható. Az adott terhelt számára az a kétségkívüli választási lehetőség, mely szerint csak az eredeti, a kezdeti stádiumban érvényes szándéka miatt feleljen mint elkövető, jelen esetben is a lakásba történő behatolásig mindvégig adott volt, azonban ezzel I. r. vádlott nem élt, az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint szükségszerűen észelve, hogy II. és IV. r. vádlottak bántalmazták Sértett1 sértettet, ettől nem határolódott el, nem limitálta a társai és a külvilág számára is kifejezetten és meggyőzően saját magatartása tervezett hatókörét, éppen ellenkezőleg, az azzal való egyetértést kifejezésre juttatva megtámadta Sértett2-et, s ezzel kifejezetten csatlakozott a terhelttársai között nyilvánvalóan fennálló akarategységhez, ilyen módon cselekménye tettesi magatartássá vált, így a társtettség megállapításának sincs akadálya. Annál inkább is indokolt ilyen irányú következtetés levonása, minthogy I. r. terhelt a vágyott anyagi haszon realizálását az eredeti közös szándéknak megfelelően, de az alapvetően megváltozott, immáron az élet elleni következményeket is magában foglaló körülmények ellenére is, a társai mellett kitartva elősegítette, ahhoz tettelesen is hozzájárult.

A fenti egységes elkövetési magatartás egyes részcselekményei tehát egy egységes magatartássorozat részét képezik, az egyik cselekvés következett a másikkól, a szándékváltás az eredeti terv tarthatatlanságának a következménye volt. Magának a szándékváltásnak a folyamata a két sértett elleni, egymást követő több részcselekményből álló élet elleni magatartás miatt az adott terhelt számára váratlanként sem minősíthető, I. r. terhelt és két társa cselekményének egységes értékelését megtoró körülmény nem mutatható ki.

Az elsőfokú bíróság által megalapozottan megállapított, így a másodfokú eljárásban is irányadó ítéleti tényállás alapján nem vonható olyan következtetés a rendelkezésre álló körülményekből, hogy az I. r. vádlott tudattartalma nem fogta át a másik két elkövető magatartását, szándékának és tevékenységének irányváltozását. Az a tettestárs, aki már a cselekmény kezdetén alapvetően megváltozott körülmények ellenére továbbra is a helyszínen marad, részt vesz az egyik sértett társaival együttesen történő bántalmazásában és összességében az élet kioltására alkalmas cselekmény vele szembeni elkövetésében, majd a célzott értékek elvételében és a sértettek személyi szabadságtól való megfosztásában tevőlegesen is részt vesz, legalábbis eshetőlegesen tudatában van annak, hogy olyan sérelem okozásába kapcsolódott be, ami nem körülhatárolt sem általa, sem az irányadó körülmények által, erre tekintettel utóbb sem hivatkozhat eredményesen a releváns körülmények ellenében arra, hogy kevesebbet gondolt társai szándékáról, nem ismerte fel magatartásuk emberi életek elvétele irányába történő fordulását, szembeszökő irányváltását.

IV. r. vádlott bűncselekményével összefüggő védelmi érveléssel kapcsolatosan a másodfokú bíróság ugyancsak osztotta az elsőfokon eljáró bíróság jogi álláspontját, nevezett terhelt aktuális tudata a törvényszék által helytállóan indokoltak szerint Sértett I. esetében átfogta a sértett halála bekövetkezésének reális, sőt valószínű bekövetkezésének lehetőségét és mindezt kívánva tanúsította magatartását. E vonatkozásban tehát egyenes ölési szándék állapítható meg részéről.

A megalapozottan megállapított ítéleti tényállás és az abból okszerűen levont jogi következtetések helytállósága mellett a II. és IV. r. terhelti védelem történeti tényállás megalapozottságát támadó, illetőleg a legjelentősebb tárgyi súlyú cselekmény élet elleni minősítését kifogásoló jogi érvelése sem foghatott helyt.

Az emberölés minősített esetei, azaz a nyereségvágyból, a bűncselekmény elhárítására fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére történő elkövetés, illetőleg a több ember sérelmére való megvalósítás tényállásbeli és jogi feltételei ugyancsak adottak, ezen minősítések tekintetében is osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját, amiképpen a törvényszék helyesen állapította meg a személyi szabadság megsértése büntetének súlyosabban minősülő eseteit is, hiszen a terheltek az általuk véghezvitt bűncselekmények leplezése, annak minél később történő felfedezése érdekében védekezésre képtelen személyekkel szemben valósították meg az adott törvényi tényállás minősített eseteit azzal, hogy a vagyoni érdekeket is sértő élet elleni cselekményeik elkövetése után fenntartották a sértettek személyi szabadságtól megfosztott állapotát.

[14] A büntetés kiszabása körében a másodfokon eljáró bíróság is vizsgálta és értékelte a törvényszék által helytállóan feltárt bűnösségi és büntetés kiszabási tényezőket, ezekkel összefüggésben osztotta a fellebbviteli főügyészségnek a fennforgó enyhítő körülmények nyomatékának értékelésével kapcsolatos álláspontját, a legnagyobb tárgyi súlyú, életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegetett bűncselekmények megvalósítása mellett az elkövetés óta eltelt időmúlás súlya az elenyészőhöz közelítően csekély, a kísérleti szakban maradás ténylegesen csak a szerencsén múlt, a kísérletet megvalósító terhelti magatartás teljes, befejezett magatartású, az eredmény tekintetében pedig az életveszélyes állapotba kerülés következtében közeli is egyben. Az az életkörülmény, miszerint II. és IV. r. vádlottaknak már a bűncselekmények elkövetésekor is voltak gyermekei, nem tartotta nevezetteket vissza a

legnagyobb tárgyi súlyú bűncselekmények megvalósításától, a kiskorúakról való gondoskodás enyhítő nyomatéka ugyancsak nem számottevő.

A vádlottak többszörösen büntetett előéletére, a többszörös visszaesői minőségre, a halmazatra, a cselekmények többszörös minősülésére, az életben maradt sértett esetében maradandó fogyatékoság kialakulására, a koruknál, állapotuknál fogva kiszolgáltatottabb sértettek sérelmére való megvalósítás körülményeire tekintettel helytálló az az elsőbírói felismerés, miszerint a terheltekkel szemben a törvény szigorát kell megfelelően érvényre juttatni, mindezekre figyelemmel más joghátrány alkalmazása, mint az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabása nem is jöhetett számításba.

Az ügyészi állásponttal szemben azonban az ítéltábla a feltételes szabadságra bocsátás alkalmazása tekintetében is helytállónak ítélte az elsőfokú bíróság döntését. IV. r. vádlott többszörös visszaeső, az elkövetés általa véghezvitt módja, a részéről tanúsított szükségtelen brutalitás, embertelenség megfelelő értékelése vezetett ahhoz, hogy a törvényszék a nevezettet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárta. Ezzel szemben I. és II. r. vádlott a bűncselekményi helyszínen észlelve a IV. r. vádlott szándékváltását, azzal ugyan egyetértett és ahhoz tevőlegesen kapcsolódott, az általuk is előre látott halálos eredményt azonban nem kívánták, ezen következménybe csupán belenyugodtak. E tekintetben az aktuális szándékuk eshetőleges jellegét lehet megállapítani. I. és II. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte azt a körülményt, hogy I. r. terhelt többszörös visszaeső, II. r. vádlott nem az, a bűncselekmény elkövetésében játszott szerepük eltérősége pedig indokolja azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből való kizárásukra nem került sor, hanem az eljáró törvényszék a belső arányosságnak is megfelelő időtartamban rendelkezett a feltételes kedvezményük alkalmazhatóságának idejéről.

[15] Figyelemmel pedig arra, hogy a fellebbezésekkel támadott elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek és megalapozottak, a másodfokú felülbírálat eredményeképpen az ítéltábla a Be. 605. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a törvényszék kifogásolt ítéletét helybenhagyta, a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdései alapján a terheltek által az elsőfokú ítélethirdetéstől a másodfokú határozat kihirdetésének napjáig eltelt időt a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések tartamába beszámította, egyúttal a Be. 613. § (1) alapján megállapította a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költséget és rendelkezett annak viselése tárgyában is.

Győr, 2020. július 23.

Dr.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

Dr.Németh Balázs sk.
előadó bíró

Dr.Vajda Edit sk.
bíró

Záradék:

Ezzel a végzéssel a Győri Törvényszék 2019. november 19. napján kelt B.48/2017/199. számú ítélete Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. és IV. rendű vádlott vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2020. július 23.

Dr.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke